

Sessions teòriques

El curs constarà de 27 sessions teòriques. Algunes classes inclouran exercicis i discussió d'articles. El programa de les sessions és el següent:

Tema	Dates
1. Introducció a l'Epidemiologia Ambiental.	27 Set.
2. Mesura de l'efecte. Incidència, prevalença.	2 Oct.
3. Variacions geogràfiques i temporals de les malalties	4 Oct.
4. Tipus d'estudis. Estudis de cohort. Càncer en treballadors de la indústria del paper.	9 Oct.
5. Estudis de casos i controls/1.	11 Oct.
6. Estudis de casos i controls/2. Biaixos, factors de confusió i estratificació.	16 Oct.
7. Contaminants i tractament d'aigües. Estudis ecològics.	18 Oct.
8. Mesura de l'exposició en epidemiologia ambiental.	23 Oct.
9. Contaminació interior y efectes respiratoris	25 Oct.
10. Camps electromagnètics de baixa freqüència, radiacions ionitzants i càncer	30 Nov.
11. La utilització dels marcadors biològics en estudis de epidemiologia ambiental	6 Nov.
12. La investigació de un cluster (acumulació de casos).	8 Nov.
13. Com escriure un protocol de recerca. Presentació de les pràctiques sobre la preparació d'un protocol de recerca.	13 Nov.
14. Exposició a plom i desenvolupament neuroconductual en infants.	15 Nov.
15. Les causes del càncer.	20 Nov.
16. Estudi dels efectes de l'exposició als organoclorats. El cas de l'hexaclorbenzè a Flix. Estudis transversals.	22 Nov.
17. Avaluació de carcinògens (IARC). Criteris causals en epidemiologia.	27 Nov.
18. Valoració del risc: el cas de les dioxines.	29 Nov.
19. Els efectes de la contaminació atmosfèrica i estudis de sèries temporals/1.	4 Des.
20. Els efectes de la contaminació atmosfèrica. Exercici/2.	11 Des.
21. La síndrome de l'edifici malalt	13 Des.
22. Tabac i fum passiu i salut	18 Des.
23. Disruptors hormonals (Estrògens ambientals) y salut.	20 Des.
24. Abocadors de residus tòxics.	8 Gen.
25. Canvis climàtics globals i salut.	10 Gen.
26. Presentació de projectes de pràctiques	15 Gen.
27. Presentació de projectes de pràctiques	17 Gen.

Pràctiques

Es faran dos tipus de pràctiques, exercicis i elaboració d'un **petit** protocol d'investigació.

Les 3 primeres setmanes de novembre les pràctiques consistiran en resoldre i discutir problemes concrets en petits grups. Els temes que es tractaran seran els següents:

1. Pràctica sobre taxes.
2. Identificació i avaluació d' un cluster/1. El cas de la central nuclear de Sellafield, Regne Unit.
3. Identificació i avaluació d' un cluster/2. Un cluster de càncer de pulmó en una zona industrial.

Protocol d'investigació

Després d'aquestes pràctiques els estudiants es separaran en 20 grups d' aproximadament 5 persones. Cada grup elaborarà un **petit** protocol de recerca sobre un tema de salut ambiental. Es distribuirà material pels següents temes i cada grup n'escollirà un.

Temes proposats:

- contaminació de l'aigua i malformacions congènites
- contaminació de l'aigua i càncer
- contaminació atmosfèrica i a l' interior dels edificis i asma en els nens
- exposició al fum passiu i malalties respiratòries en els nens
- exposició a emissions d' una incineradora i efectes sobre la salut
- camps electromagnètics de molt baixa freqüència (dels cables de transmissió elèctrica) i càncer en els nens
- camps electromagnètics de radiofreqüències (dels telèfons mòbils, antenes etc.) i càncer en els adults

Cada grup haurà de fer un protocol. El seguiment dels grups per part del professorat es farà bàsicament per correu electrònic:

Sala, Maria: msala@ajsabadell.es

Kogevinas, Manolis: kogevinas@imim.es

Durant las dues últimes sessions del curs alguns dels grups presentaran el seu projecte a la resta de la classe.

Avaluació

- La avaluació dels estudiants es farà en un 75% amb examen tipus test (50 preguntes, aproximadament 1-3 per tema) i un 25% per l' avaluació del protocol d'investigació.

Bibliografia:

1. D. Coggon, G. Rose, DJP Barker. *Epidemiology for the uninitiated*. BMJ (3th edition)
2. R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellström. *Epidemiologia Básica*. World Health Organization, Geneva, 1993
3. R. Bertollini, MD Lobowitz, R Saracci, DA Savitz. *Environmental Epidemiology. Exposure and Disease*. Lewis Publishers. World Health Organization, 1993
4. K. Steenland, DA Savitz. *Topics in Environmental Epidemiology*. Oxford University Press, 1997
5. F. Martínez Navarro et al. *Salut Pública*. Mc Graw-Hill/ Interamericana de España S.A., 1997
6. T. Colborn. *Nuestro futuro robado. ¿Amenazan las sustancias químicas sintéticas nuestra fertilidad, inteligencia y supervivencia?* Ecoespaña Editorial, Madrid 1997.
7. W.H.O. *Our planet, our health. Report of the WHO commission on health and environment*. World Health Organization, Geneva 1992.
8. WHO, UNEP. *Climate change and human health*. A. J. McMichael, A. Haines, R. Sloff and S. Kovats, editors. World Health Organization, Geneva 1996.